

A működtetés kezdetei

Kiss Imre, a Művészetek Palotája vezérigazgatója a 2005 végéig már lekötött rendezvények listájával szemléltette, hogy muzsikus világ milyen impozáns érdeklődése kíséri a Nemzeti Hangversenyterem létét és megnyitását, és hogy milyen műfaji sokszínűséggel tudják tesztelni a multifunkcionális terem sokirányú alkalmasságát.

– Hamarosan elkezdi „belakni” a muzsikuskok a Nemzeti Hangversenytermet, ami egyik eleme a Nemzeti Színház mellett felépült Művészetek Palotájának. Sokat foglalkozik a házzal a sajtó és azt sugallja, hogy a hangversenyterem kívül bizonytalan, kik töltik meg a kiállító termeket és a színházat. Ön, mint az új beruházást működtető gazdasági társulás vezérigazgatója, aki egyébként zenei területről érkezett a Lágymányosi híd lábához, megerősíti vagy megcáfolja a sajtóban megfogalmazott aggályokat?

– Nem a foglalkozásom, hanem a múltam kapcsán került szóba az én idejövetelem. A zenéhez amatőrként értem valamenynyire, ami azonban fontosabb lehetett, hogy tíz éven keresztül voltam alapító-igazgatója a Budapesti Tavasz Fesztiválnak, majd ügyvezető igazgatója az Országos Filharmoníának, ami időközben Nemzeti Filharmonióvá vált. Utána a Magyar Állami Operaház ügyvezető igazgatója, majd megbízott főigazgatója, később a Vígszínház ügyvezető igazgatója lettem. Egyszóval sokat dolgoztam a kulturális élet különböző területein az elmúlt évtizedekben, mint menedzser-igazgató. Itt sem a szakmai vezetés a feladatom. Három intézmény költözik most ide – a Nemzeti Filharmonikusok, a Ludwig Múzeum és a Nemzeti Táncszínház a Hagyományok Házába. Mindannyian teljesen önálló alapítású, önálló gazdálkodású szervezetek, tartalmi munkájukba nem szólok bele – nem is tehetem, de nem is akarok. Megvanak a működésükhöz szükséges épületek, helyiségek és technikai feltételek. A Nemzeti Filharmonikusok próbatermei, technikai helyiségei mellett ott van az a bizonyos koncertterem, amelyben – a megfelelő bérleti díjért – ők is adnak hangversenyeket, évente néhány tucatot. Egyébként ez is befogadó terem, amelyet a legkülönbözőbb rendezvényekre fogunk bérbeadni. A múzeumi rész a Ludwig Múzeum állandó és időszakos kiállításainak ad majd otthont, Néray Katalin irányításával, teljesen függetlenül mind tőlem, mind a többi intézménytől. A harmadik épületbe a Várból – részben – ideköltözik a Nemzeti Táncszínház, amely évi száz napon át használja a színház-

termünket. Itt végre be tudja mutatni mindazokat a produkciókat, amelyekhez nem állt eddig megfelelő színpad a rendelkezésére. Mindezek mellett marad azonban 265 nap az évből, amit meg kell tölteni programmal.

– A Nemzeti Filharmonikusok is piaci áron bérlő a termet, vagy engedélyt kap?

– Ugyanazt a bérleti díjat fizeti, mint a többi bérlő. Az együttes költségvetésében külön tételként szerepel a fellépések helyszíneinek bérleti díja, hiszen eddig olyan székháza volt, ahonnan minden hangversenyre ki kellett valahova települnie.

– Az Ön feladata a hangverseny-, illetve színházterem szabad időpontjainak „eladása”?

– Az én munkám része életet lehelni a termekbe, a közönségforgalmi területekbe úgy, hogy azt a beköltözött három intézménnyel koordináljuk. Ennek az épületnek nemcsak az üzemeltetését bízták tehát rám, hanem a működtetését is. De minden egységnek külön művészeti vezetése, programszerkesztősége van. A cél az, hogy a magyar kultúra értékeit minél nagyobb sokszínűségben kell megjelentetni a Művészetek Palotájában.

– Ez azt is jelenti például, hogy a Nemzeti Táncszínház által használt színpadon akár zenei, vagy más táncos produkciók is megjelenhetnek?

– Minden, ami a magyar kultúra része, beleértve természetesen a könnyűzenét is. Minden értéknek, amely iránt érdeklődik a magyar közönség, helye van ebben az épületben. Lesz kamaraopera és jazzkoncert, balett stb. – minden, ami a magyar kultúrát reprezentálja. Az eklektikus műsorszerkesztés részei lehetnek olyan külföldi produkciók is, amelyek dokumentálhatják a létesítmény nemzetközi jellegét és a magyar kultúra nyitottságát.

– Az Ön feladatai közé tartozik az is, hogy a bérleti díjakkal valamiképpen rentábilissá tegye a Palota működését? Van-e az intézménynek bevételi kötelezettsége?

– Kultúráról van szó, nem beszélhetünk tehát rentabilitásról, legfeljebb ésszerű gazdálkodásról. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumához tartozunk, innen kapunk egy keretösszeget, amit az én rendelkezésemre bocsátanak. Ez nem olyan sok, hiszen bruttó egymilliárd forintot utalnak évente.

Én azért optimista vagyok, hiszen számos jelentkező van a befogadó színház- és hangversenytermünkbe. Vigyázni kell azonban a műfaji arányokra, hogy ne véletlenszerűen következzenek egymás után az események, ne passzív befogadók legyünk, hanem jól meghirdethető, tematikus programokat tudjunk ajánlani a kö-

zönségünknek. Nem lenne szerencsés egyes befogadó intézmények hibájába esni, hogy jellegtelen, arculat nélküli, egymást esetlegesen követő műsorokból álljon az évad.

– *Hogyan lehet egyeztetni a valamilyen szempont szerint csoportosított, reklámképes produkciók és a bérleti díjért együtteseket befogadó színpadok elvét? A Zeneakadémia Nagyterme is befogadó koncertterem, ahová a szabad időpontok függvényében jelentkeztek a művészek. Mindenki a saját hangversenyéért felelt, azt hirdette, annak a jegyeit adta el. Az ilyen típusú bérleti mechanizmus nem alkalmas arra, hogy a zenekarok vagy a szólisták egyáltalán tudomást vegyenek egymás programjáról. A bérbeadónak pedig nem volt feladata ebbe beleszólni.*

– Itt eleve jobb lesz a helyzet, mivel sok lesz a kínálat szerkezetét meghatározó meghívott, felkért produkció és minden befogadott a Művészetek Palotája arculatával is megjelenik majd. Egyébként mindenki csinálja a maga szokásos marketingjét, és emellett élhet a Művészetek Palotája lehetőségeivel. A tartalmi sokszínűség miatt nagyon sok helyen megjelenünk a saját logóinkkal, számos kiadványunk, önálló honlapunk van, ahol mindenütt szerepeltetjük a nálunk termet bérlők műsoraikat. És mivel mi a propagandaanyagunkat nemcsak Magyarországon terjesztjük, így ezek nemzetközi nyilvánosságot is kapnak. Minden partnerünknek, minden produkciónak igyekszünk segíteni úgy, hogy azért ne sértsük az ő arculatukat. Ez komoly munkát igényel, de megvannak hozzá a megfelelő szakemberek.

– *Nyitottak a bérlők a Művészetek Palotája ezen gesztusai iránt?*

– Nem panaszkodhatom, hiszen lelkesek és tartalmas együttműködésnek nézünk elébe.

– *Most, hogy már számos betáblázott este szerepel a Nemzeti Hangversenyterem 2007/08-as évadjával bezárólag. Van-e információja olyan, zenei közéletünkben számottevő együttesről, amelyik még nem jelentkezett be Önökhöz a mai napig? Nem riasztott el senkit a magasabb bérleti díj sem?*

– Nem, mert nem magasak a bérleti díjak. Többet kell ugyan fizetni, mint a Zeneakadémián, de kétszer akkora a befogadóképesség és olyan technikai feltételekkel bír a hangversenyterem, amelyek eleve nem összehasonlíthatók a Zeneakadémiával. Igaz, többen aggódtak éppen a nagy befoga-

dóképesség miatt; amiatt, hogy nem tudnak ekkora termet közönséggel megtölteni.

Megpróbáljuk megbarátkoztatni az együtteseket ezzel a nagyszerű teremmel. A január 1-től március 15-ig tartó próbaüzem alatt bérleti díj megfizetése nélkül vehetik igénybe a termet és szolgáltatásait. Nem pusztán szívóságból, hanem azért, mert így ők is segítenek nekünk kipróbálni, „bejártni” a helyiséget, a technikai berendezéseket, különös tekintettel az akusztikára, aminek alapvető paramétereit ez alatt az idő alatt fogják beállítani az akusztikusok. Behangolják a termet, a mi embereink is belejönnek a munkába.

Március 15-től fizetni kell; nem olyan sokat: egymillió forintot. Ehhez jön még az igénybevett nézőtéri személyzet költsége. Az itt meglévő technikai feltételek színvonala azonban világszerte a pártját ritkítja, és ehhez képest a második legolcsóbb bérelhető koncertterem Magyarországon. És meg kell mondanom, hogy még a legdrágább sem drága, legfeljebb nálunk tartják annak. Egyébként a mi bérlőink nem tették szövé, hogy soknak tartanák a bérleti díjat. A legtöbbet az Operaházban kell fizetni, annak idején még én emeltem fel az összeget, hiszen annak az intézménynek nem ez a profilja. Aki azonban éppen az Operaházban kíván reprezentálni, szó nélkül kifizeti a szükséges milliókat. Ez olyan, mint az első sorok: aki oda vesz jegyet, nem azért teszi, mert onnan jól lehet látni-hallani, hanem mert ott akar ülni. Az ingyencék mindig legalább öthat sortól hátrább kezdik a jegyvásárlást.

– *A próbaiüzem előtt lesz valamilyen megnyitó, vagy csak az „igazi” működést megelőzően?*

– Március 15-én lesz az ünnepélyes megnyitó, addig pedig az akusztikai szakemberek (valamint a vállalkozó együttesek és azok közönsége) közreműködésével folyamatosan fogjuk behangolni a termet. Itt lesz a berendezést készítő, a világon minősítetten elismert legjobb amerikai cég vezetője – Russell Johnson – és segítői. Programozni fogják a hatalmas akusztikai rendszert, amelynek (látható) szárnyai az éppen megszólaló hangszercsoportok szerint mozdulnak majd el, az oldalfalban lévő szerkezetek is mozgathatók és programozhatók – egészen addig, hogy egyszer csak már egy gomb segítségével tudatni kell a berendezéssel, melyik mű következik (természetesen a gyakrabban játszottak közül) és a rendszer beállítja magát. Ha ez valóban úgy sikerül, mint

a cég más munkáinál, Európa három legjobb akusztikájú hangversenyterme között fognak számon tartani bennünket.

Március 15-ig a gyors behangolással szeretnénk végezni. A finom behangolás, amely a 98% feletti tartományokra vonatkozik, újabb másfél évet vesz igénybe. Nagyzenekarral, kisényekarral, kórusossal, szólistával, közönséggel, közönség nélkül fogják ellenőrizni, méregetni a termet. Úgy állítottuk össze a műsort is, hogy minden „formáció” színpadra kerüljön.

– *Milyen saját hangszerei vannak az intézménynek? Olyanokra gondolok természetesen, amiket nem visznek magukkal a muzsikusok egyik fellépésről a másikra.*

– Három Steinway zongorát vásárolunk, egy Salvi-hárfát, timpanit, nagydobot, és egy csembalót.

– *Milyen körülmények között dolgozhat a rádió és a televízió?*

– A legkorszerűbb körülmények között: épületen belüli csatlakozási lehetőséggel, az épület tetejéről el lehet küldeni a közvetítendő anyagot. Vannak saját stúdióink is, ahol CD- és DVD-rögzítéseket lehet készíteni. Megvannak a kamerák számára kiépített kameraállások, a csatlakozási pontok és a megfelelő stúdiók, ahonnan irányítani lehet a munkát.

– *Önnek nincsenek féltételei a parádés konstrukció kapcsán attól, hogy esetleg nem tudják kihasználni? Hogy nincs elérhető közelségben annyi koncertlátogató, amennyi valóban értelmet ad a beruházásnak?*

– Nem hiszem, hogy ilyen gondolatokkal kellene emésztennem magam. Részben azért, mert a ház valóban multifunkcionális, azaz a könnyűzenei hangversenyeken át konferenciákig számos fajtájú rendezvényre alkalmassá tehető. Másfelől pedig a Művészetek Palotájának földrajzi elhelyezkedése szinte kínálja a lehetőséget, hogy a jelenleg 35-40 ezres budapesti koncertlátogatók számát bővíteni próbáljuk. Az intézmény köré rajzolt képzeletbeli körön belül ugyanis mintegy 130 ezer diák vesz részt a felsőfokú oktatásban. Ha őket sikerül megnyernünk az itteni előadásokra, nagyon sokat tehetünk a közönség fejlődése és a fiatalság érdekében. Ezért határoztunk úgy, hogy a legkeresettebb hangversenyekre is, amelyekre esetleg már hónapokkal korábban elkeltek a jegyek, félretesszük száz jegyet, hogy a diákigazolvány segítségével azokra olcsón be tudjanak jönni a fiatalok.

– *2004. júniusában Budapesten tanácskozott a PEARLE, többek között arról,*

hogy miért nem járnak a fiatalok az úgynevezett komolyzenei koncertekre. Több felmérésre hivatkozva azt állították a szakemberek, hogy nem a muzsika, hanem elsősorban a konzervatív, ingerszegénynek tartott környezet ellen berzenkednek a tizen- és huszonevesek. Maga a miliő taszítja őket, amivel nem tudnak igazán mit kezdeni.

– Sok mindennel, például internetes kávézókkal igyekszünk számukra is „otthonosabbá” varázsolni az épületet. Az internet egyébként szerves része marketingünknek,

beleértve az internetes jegyvásárlás lehetőségét is. Bízom a próbálkozásainkban, mert tudom, hogy a fiatalok mindig felfedezik az értéket, csak kicsit közelebb kell hozzájuk vinni. Bízom benne, hogy két-három év alatt „bevezetjük” a Művészetek Palotáját. A nemzetközi gyakorlat azt bizonyítja, hogy minimum ennyi időre van szükség ahhoz, hogy a hazai környezet „befogadjon” egy ilyen létesítményt. A nemzetközi „bevezetésre” jóval több idő szükséges.

Sokat segítenek ebben a zenekarok is – lelkesek, ötletgazdagok. Ha nem volná-

nak ezek a hecckampányok, hanem az ötleteknek, újdonságoknak, a már magukat meg-megmutató eredmények kapnának nyilvánosságot, sokkal eredményesebben lehetne dolgozni, és mindenkinek jobb lenne a közérzete. Még a valóban jóléti társadalmakban is ritka, hogy ennyit áldozzanak a kultúrára és ilyen épületet finanszírozzanak. És ha már ilyen szerencsénk van, ha a magyar kultúra kapott egy ilyen lehetőséget, azt kötelességünk kihasználni, arra építeni kell.

Tóth Anna

Függelék

Nézőtér, ülőhelyek száma:	1543
Pótszék/ mozgássérült hely:	20
Állóhelyek száma:	136
Pódiumülés:	260

Színpad mérték

Alappódium: 18 m x 14,4 m (kórussal)
Első pódiumbővítés (süllyedő): 19 m x 3,5 m
Második pódiumbővítés (süllyedő 2): 19 m x 2,5 m
Hátsó színpad bővített mérete: szélesség 15 m, mélység 7 m

Színpadgépészet:

Operatív gépi eszközök:

Zenekari süllyedő:	19x3,5 m
Zenekari süllyedő:	19x2,5 m
Kóruspódium emelő:	17x2 m
Zongoraemelő:	3,5x2,5m

Kiegészítő gépi mozgatású eszközök:

Patkóhorizont (3 részes)
Hangvető fal (canopy) (3 részes)
Projektor süllyesztő canopy centrumból (1 db)
Hangsugárzók emelői (center, jobb, bal)
Lógatott mikrofonok emelői (24 db)
Személylift a canopyban

Akusztikai paramétereket befolyásoló eszközök:

Zengőkamra ajtók (3 szinten, két oldalon összesen 58 db)
Vízszintes és függőleges függönyök (28–28 db)
Függönykamra ajtók (20 db)

A terem utózengei ideje a közepes frekvenciartományban (250–2000 Hz) várhatóan 1,2 és 1,8 sec között programozottan szabályozható, a beállítások tárolhatók.

Hatásvilágítás:

Világításvezérlő eszközök:

Fényvezérlő pult
Segéd fényvezérlő pult

Mindkét készülék programozható, „intelligens” lámpák vezérlésére alkalmas.

Szabályozott áramkörök (216x2,5 kVA, 12x5 kVA)
Direkt áramkörök (24x2,5 kVA)
Kottavilágítás (3x2,3 kVA), szabályozott

Lámpapark:

Profil lámpák 66db, PC lámpák 32 db, Fressel lencsés lámpák 32 db
Canopy: 106 db HPL575WLL ETC lámpa
Motoros színváltó 20 db
Fejgépek 2 db 2500W HML

Hangtechnika:

Vezérlő berendezések:

A hangrendszer adatátviteli rendszere digitális (felbontás 24 bit 96 kHz)

Front hangvezérlő pult

Egyidejűen kezelhető motorikus szabályozók (50 db)

Mikrofon bemenetek színpadszinten (48 db) + lógatott (24 db)

Kiegészítő vagy monitor hangvezérlő pult:

azonos a színháztermi vezérlővel.

Mikrofon park:

URH mikroport (8 db)
A két színpad közös mikrofonszettel rendelkezik, a hangversenyterem természetesen kiegészül a felvételeket biztosító speciális mikrofonkészlettel is.

Effektek és bejátszó-rögzítő egységek:

Programozható, távvezérelhető multi-effektek
Kiegészítő analóg dinamika-kompresszorok
Sokszávos bejátszási lehetőség HDD 48 sáv
CD, MD felvétel, lejátszás
DVD felvétel lejátszás

Hangsugárzó rendszerek:

Processzált hatáshang és effekt sugárzó rendszer
Telepített színpadi monitorrendszer

Ügyelői hívó, duplex és videó figyelő rendszer:

Szelektív hívások lehetségesek az öltözők, a közönségforgalmi helyek, a színpad és a nézőtér, valamint a műszak és az irodák irányába.

A színház valamennyi operatív munkahelye kétirányú azonnali hozzáférésű beszédkapcsolat-lehetőséggel van összekötve.

A rendszer 6 db vezeték nélküli URH (mobil) egységet is tartalmaz.

Az ügyelőnek lehetősége van a létesítmény illetve a színpad, számára fontos részeinek vizuális megfigyelésére kamerák segítségével.

A színpad totálképét folyamatosan nyomon követheti egy színes távvezérelhető kamera segítségével.

A létesítmény egyéb technikai jellegű szolgáltatásai

Hangfelvételi stúdió:

A legmagasabb színvonalú sok(48)sávos felvételek készítése.

Hangi utómunkák készítése mester CD, vagy 5+1-es kevert változatban.

Helyszíni közvetítések élő keverésének biztosítása.

Videofelvételi stúdió:

Három vezérelt és egy mobil kamerás technikával élő közvetítés vagy felvételek készítése

Videó utómunkák, feliratozás, reklám, szövegalamondás készítése

Muster DVD készítése, illetve az elkészült anyagok kívánt formátumú átadása

Konferenciaterem 120 fő számára:

Minőségi hangrendszer (filmhangra is alkalmas)

Teljeskörű prezentációs kiszolgálás (projektor, írásvetítő, diavetítő, prezenter)

Konferencia rendszer (100 fő delegátusi egység, szavazógép)

Tolmácsrendszer (100 fő, 5 nyelv)